eiwerk

Stichting Eiwerk organiseert muzikale activiteiten voor mensen met een psychische of maatschappelijke kwetsbaarheid.

Muziekcentrum Eiwerk

Jaarverslag 2019

Stichting Eiwerk
Wenckebachweg 115, 1096AL Amsterdam
06-5553 7630 | info@eiwerk.nl | eiwerk.nl
KvK: 34311518
IBAN: NL93INGB0005842693
BIC: INGBNL2A
AGB-code: 98100641
BTW nr: niet van toepassing

Voorwoord
2019 was een vruchtbaar en talentrijk jaar voor Eiwerk, vol inspiratie, ontwikkeling en nieuwe initiatieven. Ook in 2019 heeft Eiwerk weer een groeiend aantal deelnemers kunnen verwelkomen door gepassioneerde inzet van docenten, medewerkers en de hulp van vele vrijwilligers.

Er zijn nieuwe workshops toegevoegd aan het aanbod, er waren speciale zomer- en wintersessies en een van de grote paukslagen in het programma was het concert in het Vondelpark Openluchttheater. Dit jaarlijkse festival onder de naam "Het Ritme van de Stad 2019" op mede-initiatief van Eiwerk heeft weer kunnen plaatsvinden in nauwe samenwerking met een aantal muziekpartners.

Een jaar met veel positieve dynamiek en soms ook complexe vraagstukken over financiering en toekomst. In dit jaarverslag vindt u de belangrijkste onderwerpen en cijfers, maar ook waarom Eiwerk van zo'n grote betekenis is voor deelnemers en de inclusiviteit van onze creatieve stad. Zoals een van onze muzikanten het beschrijft…

'Eiwerk betekent voor mij:
Het verschil tussen
Eenzaamheid en Vriendschap
In bed blijven en Opstaan
Schulp en Podium
Zelfhaat en Zelfvertrouwen
Zwijgen en Zingen
Depressie en Stralen
Onzekerheid en Jezelf zijn
Verstoppen en Voelen
Overleven en Leven.'

Muziekgemeenschap Eiwerk
Eiwerk is opgericht om zinvolle muziekactiviteiten te organiseren voor mensen met een psychiatrische, maatschappelijke en/of sociale kwetsbaarheid. In 2008 startte de eerste workshop met zeven deelnemers die via een patiëntenvereniging waren uitgenodigd. Hannie Boumans, oprichter en moeder-directeur bouwde de organisatie uit tot een volwaardige muziekgemeenschap.

Steeds meer muzikanten, vrijwilligers, docenten en muziekpartners weten de weg naar Muziekcentrum Eiwerk te vinden. In 2017 droeg Hanny het stokje over aan Winnie Boegborn, de huidige directeur. Eiwerk blijft ontwikkelen en groeien en vormt een steeds grotere community. De volgende essenties blijven daarbij steeds belangrijk:

- Eiwerk is een onafhankelijk muziekcentrum dat cursussen en muziekactiviteiten organiseert voor mensen met een kwetsbaarheid.
- De muzikale kwaliteit wordt geleverd door professionele muziekdocenten (ZZP en soms vrijwilligers) en ervaringsdeskundige muzikanten. Daar waar mogelijk ondersteund door de deelnemers zelf.
- Eiwerk doet een beroep op ieders muzikale vaardigheden en gezonde menselijke eigenschappen. Daarbij houden wij rekening met ieders persoonlijke mogelijkheden, talenten, wensen en belemmeringen.
- De organisatoren en begeleiders van Eiwerk zijn deels zzp-ers en deels vrijwilligers uit de doelgroep psychiatrie en maatschappelijke opvang. Ook helpen partners, mantelzorgers en soms buurtbewoners mee.
- Eiwerk is zelfstandig en gevestigd buiten een GGZ-instelling. Sinds 2016 is Eiwerk aanbieder dagbesteding van de Gemeente Amsterdam.
- Eiwerk is sinds 2016 gecertificeerd met het kwaliteitskeurmerk ‘HKZ voor kleine organisaties in de zorg’.
- Stichting Eiwerk is door de belastingdienst aangewezen als ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling). Dit betekent dat schenkingen (ten dele) kunnen leiden tot belastingaftrek.

Visie & werkwijze
- Muziek doet een beroep op de gezonde vermogens van mensen. Het verbindt, ontwikkelt, daagt uit en geeft voldoening. Eiwerk streeft dit na voor iedere deelnemer bij onze muziekgemeenschap en daarbuiten.
- Deelnemers worden als muzikant benaderd, niet als cliënt.
- Eiwerk richt zich op participatie, inclusiviteit en normalisatie. Deelnemers worden als muzikant benaderd, niet als cliënt. We gaan uit van wat men wél kan en stimuleren het ontwikkelen van eigen kracht en talent.
- We hebben geen vrijblijvende inloop; deelnemers verbinden zich aan bands, muziekgroepen en workshopreeksen die meestal toewerken naar optredens voor publiek, familie en vrienden.
- We werken graag samen met andere muziekinitiatieven en voorzieningen die eigen kracht stimuleren. Zo zijn er optredens buiten Eiwerk georganiseerd in samenwerking met onafhankelijke partners, onderzoeksinstellingen, gemeente Amsterdam en ketenpartners.

Organisatie
Eiwerk is een kleine organisatie die geen mensen in dienst heeft. Voor de leiding, coördinatie, administratie en het geven van de workshops en lessen worden op projectbasis freelancers (zzp-ers) ingehuurd. Het kernteam bestaat uit twee deeltijd coördinatoren, twee frontdesk-medewerkers, een administratief medewerker en de directeur. Eiwerk werkt samen met meer dan tien muziek- en productiedocenten.

Enkele docenten zijn tevens ervaringsdeskundige op het gebied van leven met een psychische beperking of kwetsbaarheid. Een twintigtal vrijwilligers levert een structurele bijdrage, als gastheer/-vrouw, in de catering bij bijzondere evenementen, voor technische klussen, audiovisuele registraties en andere hand- en spandiensten. Het actieve bestuur bestaat uit Judith de Jong (voorzitter), Marco Luirink (penningmeester), Paul Vos (secretaris) en Cornelia Biermans.

Organogram Stichting Eiwerk

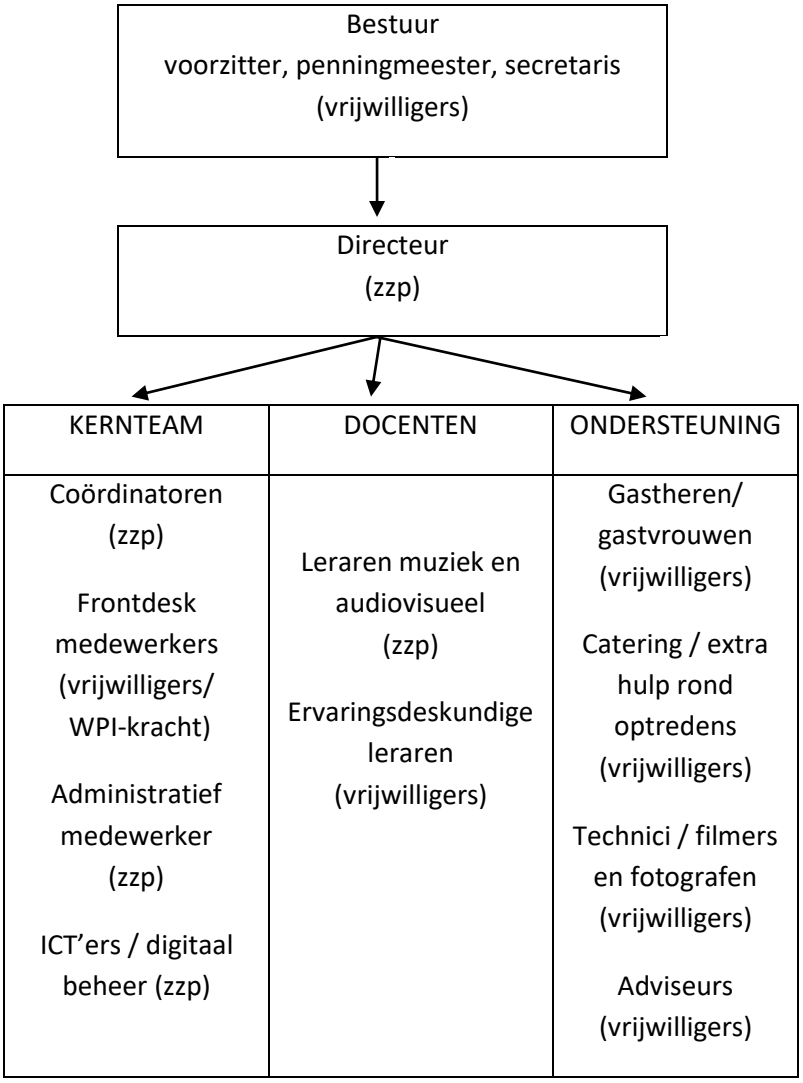

Activiteiten
In 2019 is Eiwerk wederom gegroeid. Naast het reguliere aanbod van bandworkshops, zanggroep, percussieworkshop, gitaarlessen, pianolessen, filmclub, digitale muziekproductiecursus, muziektheorie en inloopsessies, is ook de workshop songwriting toegevoegd. Een cursusreeks waarbij deelnemers aan de slag gaan met individuele talentontwikkeling op het gebied van eigen muziekcomposities en teksten, waarmee eigen songs geproduceerd worden. Bij de wintersessies was er een gelegenheidsband die nieuwe nummers van songwriters heeft gerepeteerd tot een optreden op de kerstborrel.

Ook organiseerden we in de winter een nieuwe Afrobeat workshop, met focus op de Nigeriaanse pop van onder andere Fela Kuti en Ethiopische jazz. De korte cursus werd begeleid door onze vaste popdocent Ian en gastdocent Thijs van Milligen, saxofonist van onder andere Typhoon en bandleider van beatcollectief Mdungu. Er deden verschillende muzikanten mee, van alle niveaus en leeftijden, van gitaristen tot keyboardspelers en van drummers tot bassisten, blazers en percussionisten.

De jamsessies (open toegankelijk en gratis) op donderdag is ook dit jaar weer iedere week aangeboden. Met succes! Niet alleen komen er veel deelnemers op af die normaal op verschillende andere dagdelen workshops volgen, ook biedt deze sessie een goede laagdrempelige, vrijblijvende kennismaking met Eiwerk en tevens inloopmogelijkheid. Met zes Ei-concerten als afronding van de drie cursusblokken hebben de muzikanten hun nieuwe materiaal laten horen en zien. Voor een gemiddeld aantal bezoekers van zo'n 70 tot 80 familieleden, kennissen en muziekvrienden per optreden.

Ook was er op 13 juni 2019 de 2e editie van het zomerconcert in het Vondelpark Openluchttheater. Dit festival "het Ritme van de Stad" is een initiatief van Eiwerk en stichting de Brouwerij en met medewerking van HVO-Querido en het Leger des Heils. "Om te laten zien én horen dat muziek in Amsterdam voor iedereen broodnodig is". Meer dan 15 acts, bands, spoken-word-artiesten en songwriters stonden op het podium. Ruim 100 deelnemers van de diverse organiserende muziekpartners waren betrokken bij het concert en brachten hun muzikale repertoire ten gehore voor belangstellenden, muziekvrienden, familieleden en toevallige passanten. Door op te treden op openbare en vrij toegankelijke locaties in Amsterdam vergroten we met dit (jaarlijkse) festival de participatie en inclusie in de stad. Samen met andere muziekliefhebbers vormen we een steeds grotere muziekgemeenschap met een steeds luider kloppend hart. Vandaar ook de titel: Het Ritme van de Stad.

In 2019 is de ICT werkomgeving van Eiwerk verder vernieuwd waarna medewerkers van het kantoorteam gebruik kunnen maken van onder meer een verbeterende gegevensopslag en toekomstbestendige cliëntenbeheerapplicatie waardoor administratieve handelingen en interne communicatie nog beter kunnen verlopen.

Eiwerk verscheen in diverse publicaties, onder andere in het Parool en in het magazine Zorg & Welzijn. De bijlagen zijn toegevoegd onderin dit jaarverslag.

De vraag naar muziekactiviteiten blijft echter groter dan ons aanbod. We hebben de wachtlijst voor muzieklessen die in 2018 ontstaan is nog niet helemaal weg kunnen werken, maar wel sterk verminderd. Vooral bij individuele cursussen en digitale productie workshops bestaat een steeds grotere interesse. Naast Eiwerk is in Amsterdam weinig gelijksoortig (betaalbaar en laagdrempelig) aanbod voor muziekmaken als zinvolle dagbesteding of persoonlijke ontwikkeling.

Deelnemers
Niet alleen het aanbod maar ook het aantal deelnemers groeit. Hadden we in 2018 gemiddeld 90 deelnemers per blok, in 2019 is dit aantal opgelopen tot bijna 110 deelnemers in het derde blok. In 2019 zijn zo'n 40 nieuwe deelnemers ingestroomd. Nieuwe deelnemers weten ons te vinden via hun behandelaren, trajectcoaches, bekenden die al op Eiwerk bezig zijn, onze website, flyers, aanwezigheid op (social) media of ons aanbod op het portaal www.jekuntmeer.nl.

Een aantal muzikanten zijn dit jaar (tijdelijk of definitief) vertrokken. De deelnemers die uitstromen geven vaak als reden op: Terugval, verhuizing, (terug naar) werksituaties, studie of andere belangrijke bezigheden. Soms zijn er deelnemers die (tijdelijk) door kwetsbaarheden te weinig concentratie behouden of dagritme kunnen opbrengen. Met bijna alle (tijdelijke) uitstromers houden we contact, waardoor we hen vaak weer opnieuw weten te betrekken bij Eiwerk. Veel oud-deelnemers komen binnen een half tot twee jaar terug. De termen 'instroom' en 'uitstroom' zijn dus zeer relatief.

Uit de (anonieme) enquêtes die na afloop van elk workshopblok worden ingevuld bij Eiwerk blijkt dat deelnemers erg tevreden zijn. Het gemiddelde rapportcijfers is een 8+. De opbouw van workshops, de methodiek waarbij wordt ingespeeld op de behoeften, de ruimte om te experimenteren en de samenwerking tussen de muzikanten worden als positieve punten benoemd. Iedereen komt aan bod en de balans tussen steun en kritiek wordt positief beoordeeld. De bandleiders en docenten tonen 'volle inzet en loyaliteit', aldus één van de deelnemers.

Eiwerk heeft een deelnemersraad die gevraagd en ongevraagd kan adviseren. De deelnemersraad komt periodiek bijeen en overlegt over belangrijke thema's zoals invulling van het reguliere aanbod, werksfeer, materialen, ruimtegebruik, tijdelijke thematische activiteiten en nieuwe projecten.

'Ik heb de muziek die ik maak bij Eiwerk nodig om me weer goed te voelen. Als ik te weinig te doen heb ga ik piekeren en dat is niet goed voor me.'

Het jaar in cijfers

- Eiwerk opende 41 weken haar deuren voor meer dan 110 unieke deelnemers.
- Naast 3 reguliere cursusblokken (januari t/m maart, april t/m juni en september t/m november) waren er extra zomer- en een winterprogramma's (resp. 11 juli t/m 1 augustus en 4 t/m 18 december).
- Het aantal deelnemers is opgelopen van 95 in blok 1 via 101 in het 2^{e} blok naar 108 in blok 3. De meeste deelnemers (69%) volgden 1 activiteit, 20% nam deel aan twee activiteiten en de rest volgde drie of meer workshops, sessies of lessen.
- Het zomerprogramma besloeg vier donderdagen, van 11 juli t/m 1 augustus. Op die dagen zijn zes verschillende workshops en individuele of groepslessen verzorgd. Van de 46 deelnemers in dat programma waren 6 mensen betrokken bij twee of meer activiteiten. Het totale aantal deelnames bedroeg daarmee 54 in het zomerprogramma, waarbij vrijwilligers en docenten niet meegeteld zijn die meehielpen bij organisatorische zaken en uitvoering.

- Het winterprogramma vond plaats van 5 tot 18 december, op woensdagen en donderdagen. Aan de workshops namen in het totaal 78 muzikanten deel. Ook weer zonder telling van inzet van onze vrijwilligers.
- Tijdens het festival in het Vondelpark Openluchttheater op 13 juni 2019 traden meer dan 15 bands, acts, spoken-word artiesten en songwriters op. Ruim 100 deelnemers van de diverse organiserende muziekpartners waren betrokken bij het concert voor naar schatting ongeveer 500 belangstellenden, muziekvrienden, familieleden en toevallige passanten.

Muziekaanbod Eiwerk 2019			
aanbod	**aantal deelnemers**		
Periode	**Blok 1**	**Blok 2**	**Blok 3**
Popworkshops	38	37	34
Percussieworkshops	6	9	9
Zangworkshops	13	19	15
Gitaarlessen	14	15	17
Pianolessen	5	5	9
Bit by Beat productieworkshops	9	10	11
Hiphopworkshops	9	10	7
Filmworkshops	13	12	14
Wekelijkse Jamsessies	20	24	17
Samenspel/bandgroepen	8	10	10
Songwriting workshops		5	4
Muziektheorielessen	-	2	-
totaal[1] deelnames	**135**	**158**	**147**
aantal unieke deelnemers	**95**	**101**	**108**

[1] Dit betreft het aantal deelnames, omdat een deel van de deelnemers meerdere workshops/lessen volgt hebben we ook het aantal deelnemers gemonitord, dit zijn de unieke deelnemers.

'Eiwerk is een vrijhaventje waar iedereen elkaar respecteert en waardeert en waar je veilig bent. Het Ei heeft me door verschillende zware perioden heen geholpen waarbij ik ook de energie ontving die ik op zo'n moment nodig had. Bij het Ei kan ik mijn masker afdoen en het voelt alsof ik er een familie bij heb gekregen! Kortom, van muziek maken op het Ei word ik blij.'

Sociale, maatschappelijke en veilige broedplaats
Eiwerk is een veilige muziekgemeenschap. Er wordt door de deelnemers samengewerkt in duidelijke muziekgroepen en toegewerkt naar presentaties. Er ontstaan vriendschappen en sociale netwerken. Deelnemers helpen elkaar ook in privé-situaties. Eiwerk laat niemand zomaar los, waardoor ook het directe netwerk van familie en verzorgers ontlast wordt. We bieden veiligheid, persoonlijke aandacht en gezelligheid.

Bij Eiwerk kan men zich niet alleen creatief, persoonlijk en sociaal ontwikkelen. Er zijn ook mogelijkheden om mee te helpen binnen de organisatie. Er zijn vrijwillige muziekleraren, technici, productiemedewerkers, gastvrouwen en gastheren. Daarnaast signaleert en helpt Eiwerk. Onder andere door binnen wijkzorg personen door te verwijzen die steun vanuit de Wmo nodig hebben.

Eiwerk is sinds 2016 gecertificeerd met het kwaliteitskeurmerk HKZ voor kleine zorgorganisaties. Ook heeft Eiwerk een klachtenprocedure op informele en formele wijze. Er heerst een open cultuur van overleg, tussen medewerkers, docenten en deelnemers waardoor verbeterpunten vaak meteen ter sprake komen. Er is tevens een officiële klachtenfunctionaris en klachtenregeling bij Eiwerk. En een vertrouwenspersoon van Eiwerk kan meldingen afhandelen onder absolute geheimhoudingsplicht, waarbij slechts met toestemming van een melder, en op van te voren met deze persoon besproken wijze, naar buiten getreden zal worden ten behoeve van de afhandeling van een melding. De interne vertrouwenspersoon van Eiwerk is in 2019 mr. P.F.A.B. (Paul) Vos. Indien een melder aangeeft dat deze een externe vertrouwenspersoon wenst te benaderen, dan zal daartoe een voorstel gedaan worden aan de melder.

Ontwikkelingen Wmo en samenwerkingen
Sinds 2016 is Eiwerk officieel hoofdaannemer dagbesteding van de Gemeente Amsterdam (WMO). Vanaf 2019 is het budget binnen deze WMO financiering omgezet naar een lumpsum financiering. Vooruitlopend op de veranderingen die de komst van buurtteams en gewijzigde toekenning financiering na 2020 binnen Amsterdam met zich meebrengen, heeft Eiwerk ingesproken in de raadsvergadering om nogmaals het grote belang van Eiwerk als onafhankelijke instelling te benadrukken. Juist deze onafhankelijkheid waarborgt kwaliteit, eigen visie en kenmerken van Eiwerk als zelfstandig muziekcentrum. Naast hoofdaannemer binnen de WMO is Eiwerk onderaannemer voor een kwart van de deelnemers in samenwerking met bijvoorbeeld HVO-Querido, Roads, Leviaan, Cordaan, Inforsa, Reakt en de Regenbooggroep. Met deze organisaties zijn afspraken gemaakt over samenwerking en financiering.

Jaarrekening 2019

BALANS PER 31 DECEMBER 2019 (NA WINSTVERDELING)

	31 december 2019		31 december 2018	
(in euros)				
ACTIVA				
Vlottende activa				
Vorderingen en overlopende activa	1.784		14.371	
Liquide middelen	153.997		130.089	
		155.781		144.460
		155.781		**144.460**
PASSIVA				
Eigen vermogen				
Overige reserves	149.218		121.826	
		149.218		121.826
Kortlopende schulden en Overlopende passiva		6.563		22.634
		155.781		**144.460**

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2019

		2019	2019 Budget		2018	
(in euros)						
Netto omzet	264.128		249.743		208.303	
Bruto bedrijfsresultaat		264.128		249.743		208.303
Managementkosten	105.382		103.000		101.361	
Kosten activiteiten	85.300		95.500		90.602	
Huisvestingskosten	20.550		20.550		20.550	
Kantoorkosten	1.188		1.900		1.943	
Verkoopkosten	5.897		2.000		4.532	
ICT kosten	3.979		7.000		9.733	
Overige bedrijfskosten	14.453		16.250		15.589	
Som der bedrijfslasten		236.749		246.200		244.310
		27.379		3.543		-36.007
Rentebaten	13		-		68	
Rentelasten	-		-		-	
		13		-		68
Bijzonder baten						
Resultaat uit gewone Bedrijfsuitoefening voor belastingen		27.392		3.543		-35.939
Belastingen resultaat uit gewone Bedrijfsvoering		-				-
Resultaat na belastingen		**27.392**		**3.543**		**-35.939**

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen
De jaarrekening is opgesteld op basis van Richtlijnen Jaarverslaglegging RJ640. De jaarrekening is opgesteld in EURO. De waardering van activa en passiva vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en de passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Activiteiten
De activiteiten van Stichitng Ei-werk, statutair gevestigd te Amsterdam, bestaan voornamelijk uit:
Eiwerk organiseert muziekactiviteiten en workshops voor mensen met een psychische en maatschappelijke kwetsbaarheid die zichzelf muzikaal en creatief willen inzetten en ontwikkelen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Overige activa en passiva
Tenzij anders vermeld, worden de overige activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarden, eventueel verminderd met noodzakelijk geachte voorzieningen.

GRONDSLAGEN VAN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen
De niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen zijn, tenzij anders vermeld, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling
De bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Netto omzet
Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en
verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Bedrijfskosten
De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2019

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

Algemeen

Alle onder dit hoofd opgenomen vorderingen hebben een looptijd van korter dan 1 jaar.

Vorderingen (in euros)	**31.12.2019**	**31.12.2018**
Debiteuren	1.784	14.371
	1.784	**14.371**
Liquide middelen (in euros)		
ING Bank NL93INGB0005842693 rekening courant	31.957	13.138
ING Bank NL93INGB0005842693 spaarrekening	121.911	116.897
Kas	129	54
	153.997	**130.089**

Alle onder dit hoofd gerubriceerde tegoeden zijn direct opvraagbaar.

Eigen vermogen

	31.12.2019	31.12.2018
Overige reserve (in euros)		
Saldo per 1 januari	121.826	157.765
bij: Resultaat lopend boekjaar	27.392	-35.939
Saldo per 31 december	**149.218**	**121.826**
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Crediteuren	1.028	11.534
Vooruitontvangen bedragen	535	4.000
Te betalen bedrijfskosten	-	2.100
Te betalen accountantskosten	5.000	5.000
	6.563	**22.634**

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Eiwerk heeft een huurverplichting voor het gebouw (Ei-Complex). De verplichting is EUR 20.550 per jaar en loopt tot en met 1 november 2021.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN PER 31 DECEMBER 2019

Opbrengsten uit bedrijfsuitoefening

	2019	2018
Gemeente WMO	217.173	183.976
Projectinkomsten	-	-
Bijdragen uit hoofde van onderaannemerschap	24.615	16.670
Eigen bijdrage deelnemers	4.530	4.675
Giften	17.810	2.982
	264.128	**208.303**

De netto-omzet over 2019 is ten opzichte van het vorige boekjaar met 24,9% gestegen.

Aantal medewerkers
Gedurende het jaar 2019 hebben alle betaalde krachten als ZZP-er gefactureerd, waarvan 1 (de directeur) via een pay-rollbedrijf.

Managementkosten	2019	2018
Directeur	59.282	65.823
Coördinatoren	46.100	35.538
	105.382	**101.361**
Kosten activiteiten		
Docenten reguliere workshops	80.341	79.557
Vrijwilligers workshops	3.094	4.205
Kosten slotoptredens	1.290	776
Kosten optredens buiten de deur	575	3.458
Kosten jubileum	-	2.606
Muziek EI geluid en beeld	-	-
	85.300	**90.602**
Overige bedrijfskosten		
Accountantskosten	6.080	5.748
Kosten boekhouding	4.633	7.122
Overige advieskosten	2.118	1.148
Verzekering	567	549
Overige kosten onvoorzien	1.055	1.022
	14.453	**15.589**
Rentebaten		
Bankspaarrekening	13	68
	13	**68**

Dit jaarverslag werd goedgekeurd door het bestuur van Stichting Eiwerk,

Amsterdam, 2 november 2020

Judith de Jong, voorzitter

Marco Luirink, penningmeester

Cornelia Biermans, (plaatsvervangend) secretaris

PAROOL **Jop van Kempen** **21 oktober 2019**

Muziek bij Eiwerk als reddingsboei voor psychische klachten

Bij Eiwerk maken mensen met een psychiatrische achtergrond muziek. Voor Marin Mathijsen is dat misschien wel levensreddend geweest. De gemeentelijke financiering staat echter op de tocht.

Guido van der Vet, Marin Mathijsen, Wilma Heijwegen en Ian Rijksen (vlnr) aan het werk in de studio. BEELD: DINGENA MOL

Marin Mathijsen (1965) haalt diep adem voor een liedje van Radiohead: *High and Dry*. Op gitaar hebben we Guido van der Vet (1960). Achter de drums zit Ian Rijksen (1969). De drummer is docent, maar de zangeres en gitarist zijn ‘deelnemers’. Niet cliënten, patiënten of ex-patiënten, maar deelnemers. “Want we zijn geen zorginstelling,” zegt Winnie Boegborn, de directeur van Muziekcentrum Eiwerk. “We hoeven ook niet te weten wat de deelnemers hebben meegemaakt, al staat het iedereen vrij erover te vertellen.”

Soms kunnen deelnemers er bijna niet omheen om iets over zichzelf te zeggen. Muzikanten van Inforsa –een psychiatrische en forensische kliniek – nemen geregeld een begeleider mee, omdat ze mede vanwege de medicatie wankel kunnen zijn.

Proefkonijn voor heroïne

Zangeres Mathijsen komt al jaren bij Eiwerk, gevestigd in een voormalige drukkerij op de H.J.E. Wenckebachweg, pal achter de voormalige Bijlmerbajes. Ze is psychosegevoelig. Nu gaat het goed met haar, maar ze heeft ook zware perioden gekend. “Het is raar om te zeggen, maar Eiwerk is een lifesaver geweest,” zegt ze. “Anders was ik er misschien niet meer geweest.”

Mathijsen vindt Eiwerk ‘een wereld in een wereld’. Buiten is het hard, maar binnen is het zacht. In de muziekstudio is ze met gelijken, en dat voelt beschermd. Gitarist Van der Vet komt drie dagen per week muziek maken, al zeven jaar. Hij was in het verleden dakloos en verslaafd aan heroïne en cocaïne. Hij kreeg van de GGD heroïne op medisch voorschrift. “Sterker, omdat ik al lang gebruikte, heb ik de heroïne getest die de GGD aan andere verslaafden verstrekte. Ik was een soort proefkonijn.”

Nadat hij van kanker was genezen, is hij afgekickt van de zware middelen. Blowen doet hij nog wel, ook al op medisch voorschrift. De muzieksessies geven Van der Vet ritme en regelmaat, waardoor de kans op een terugval afneemt. Voordat hij verslaafd raakte, speelde hij als jonge jongen ook al gitaar. “Maar het mocht niet van m’n vader, dus ik ben blij dat ik het rond m’n vijftigste weer heb opgepakt. Ik treed soms op en ik zing zelfs. Dat durfde ik vroeger niet.”

Snijden in aantal aanbieders

Bij Eiwerk komen jaarlijks zo’n 120 deelnemers voor muzieklessen (piano, gitaar, rock, pop, zang, hiphop, percussie, studiotechniek, elektronische muziek) en jamsessies. Ook kun je er filmpjes maken. Bij zorginstellingen als HVO-Querido en De Brouwerij worden ook muzieklessen aangeboden als dagbesteding. “Maar Eiwerk is anders, omdat we erin gespecialiseerd zijn. Onze ruimte is volledig uitgerust als muziekstudio. Daarnaast zijn onze medewerkers geen hulpverleners,” zegt directeur Boegborn. “Wat we doen, kan therapeutisch werken, maar we werken niet op een therapeutische basis.”

Het muziekcentrum krijgt jaarlijks 220.000 euro van de gemeente. De subsidieregeling voor maatschappelijke opvang loopt tot en met volgend jaar; het is nog onduidelijk of en hoe de gemeente Eiwerk daarna blijft ondersteunen, en dat geldt ook voor andere aanbieders van dagbesteding. Amsterdam wil de activiteiten voor mensen als Mathijsen en Van der Vet namelijk eenvoudiger organiseren en werkt daarom aan een nieuwe invulling van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo); de gemeenteraad beslist op 6 november over de uitwerking. Zo moet het aantal aanbieders van dagbesteding worden teruggebracht van veertig naar de helft. De bezigheden moeten zoveel mogelijk in de eigen buurt worden aangeboden; in de professionele studio van Eiwerk komen echter mensen vanuit de hele stad. “We gaan gebruik maken van ons inspreekrecht,” zegt Boegborn. “Deze voorziening mag niet verdwijnen.”

Psychiaters, huisartsen en zorginstellingen kunnen mensen nu gewoon doorsturen naar Eiwerk en muzikanten kunnen zich ook zelf aanmelden; er is dan ook een wachtlijst. In de toekomst gaat een verwijzing mogelijk via een Buurtteam, dat onder de regie van de gemeente valt – zo hoopt de gemeente meer grip te krijgen op wat er met subsidies gebeurt. Bovendien ziet de gemeente graag dat de maatschappelijke opvang van tijdelijke aard is, en uitmondt in herstel, of reïntegratie naar betaald of vrijwillig werk. “Veel mensen met deze achtergrond kunnen simpelweg geen vrijwilligerswerk of betaalde baan aan,” zegt Boegborn. “Herstel is helaas niet altijd een optie. Daarom is langdurige, specifieke ondersteuning nodig.”

Oude drukkerij achter de Bijlmerbajes

Eiwerk is gehuisvest in een voormalige drukkerij op de Wenckebachweg. Het pand is aangeschaft door Maarten Egmond, zoon van de Amsterdamse kunstenaar Jaap Egmond. De oudste zoon van Maarten kende een voorspoedig leven, totdat hij tijdens zijn studie kunstmatige intelligentie werd getroffen door diverse psychoses. Hij moest stoppen met z’n studie. Muziekcentrum Eiwerk, dat het pand huurt van Egmond, is bestemd voor mensen met een soortgelijke achtergrond. De organisatie bestaat al elf jaar. Eiwerk is vernoemd naar de bijnaam van eigenaar Egmond – eggy, Engels voor ei. Ook zien de oprichters het muziekcentrum als creatieve broedplaats waar mensen hun ei kwijt kunnen.

ZORG + WELZIJN 24 DECEMBER 2019

Dagbesteding zonder zorg, het werkt met muziek

Percussie, rap en hiphop, zang en gitaar. Popworkshops en bands. Bij Muziekcentrum Eiwerk gonst het drie dagen per week van de muzikale activiteiten. Muziek activeert de hersenen en verbindt mensen met elkaar. De deelnemers zijn mensen met een psychische en/of maatschappelijke kwetsbaarheid. 'Muziek doet een beroep op het gezonde deel van mensen.'

De meeste activiteiten vinden plaats in groepsverband, maar er zijn ook mogelijkheden voor individuele begeleiding. Elke week komen er een kleine honderd bezoekers naar Muziekcentrum Eiwerk in Amsterdam om deel te nemen aan de workshops of aan de donderdagmiddagsessie, die voor iedereen open is. 'Wat deze mensen met elkaar gemeenschappelijk hebben is dat ze allemaal een psychische kwetsbaarheid hebben', zegt coördinator Ivo Bol.

Beperking

Er komen hier bezoekers die last hebben van psychoses, mensen met een burn-out, met niet aangeboren hersenletsel, een vorm van autisme en voormalig dak- en thuislozen. Zeer uiteenlopende achtergronden dus. Bol: 'Sommigen willen elke week even delen hoe het met ze gaat en hoe ze zich voelen, anderen praten helemaal niet over hun beperking en komen alleen om lekker muziek te maken. Ik weet niet van alle bezoekers welke diagnose zij hebben.'

Particulier initiatief
Muziekcentrum Eiwerk werd elf jaar geleden opgericht door Hannie Boumans en Maarten Egmond. Het echtpaar heeft zelf een zoon met schizofrenie en een zoon die muzikant is. Ze kochten een oude drukkerij in Amsterdam-Oost en begonnen er een kleinschalige dagbesteding voor mensen met psychiatrische problemen. ‘Inmiddels is Eiwerk in omvang behoorlijk gegroeid’, zegt Ivo Bol. ‘Maar de filosofie is hetzelfde gebleven. We maken hier samen muziek omdat dat een therapeutisch effect heeft. Muziek doet een beroep op het gezonde deel van mensen, ook bij mensen met een aandoening. Het is goed voor de hersenen en verhoogt het zelfvertrouwen. Bovendien brengt deze dagbesteding structuur in het leven en mensen doen hier sociale contacten op.’

Green Lights
Gary is een deelnemer van het eerst uur. ‘Ik kom hier al sinds 2008’, vertelt hij. ‘Samen met drie andere muzikanten speel ik in de band The Little Green Lights. Ik speel gitaar en ik zing, maar ik kan ook drummen. Ik ben al vanaf mijn 14de bezig in bands. Helaas kreeg ik op een zeker moment een psychose die mijn leven veranderde. Met behulp van medicatie is mijn geestelijke gezondheid redelijk onder controle. Maar ik heb veel last van de bijwerkingen van de medicatie. Zo heb ik bijvoorbeeld vaak hoofdpijn. Ik heb het hier erg naar mijn zin. Fijne sfeer, gezellige mensen.’

Geen muziektherapie
In de ggz wordt al jaren gebruik gemaakt van de therapeutische werking van muziek. Muziekcentrum Eiwerk in Amsterdam werkt op een iets andere manier. ‘Wij bieden geen muziektherapie’, legt Ivo Bol uit. ‘Wij stellen geen diagnose en we werken niet met een behandelplan. Er werken hier geen psychiaters of psychiatrisch verpleegkundigen. De docenten hebben geen opleiding in de zorg. Het zijn professionele muziekleraren, die wij als zzp’ers inhuren.’ Dit laatste maakt het muziekcentrum uniek in zijn soort en een belangrijke reden waarom ook zogenaamde zorgmijders het centrum bezoeken. Eiwerk is geen zorginstelling en is daarom zeer laagdrempelig. Ook financieel heeft het muziekcentrum een lage drempel voor deelname. Deelnemers betalen een bijdrage van € 15,- voor de workshops van elf lessen.

Wachtlijsten
De formule werkt, zo blijkt uit de grote animo die er voor de dagbesteding bij Eiwerk is. Het centrum heeft een groot aanbod aan workshops, maar zij hebben vrijwel allemaal een wachtlijst. ‘Alleen in de zang- en de percussie-workshops is nog plek, omdat dit vrij grote groepen zijn’, aldus Ivo Bol. ‘Er is dus veel vraag naar wat wij hier aanbieden. Deelnemers komen op verschillende manieren bij ons terecht. Sommige mensen worden doorverwezen door hulpverleners binnen de ggz. Anderen komen op eigen initiatief of via mond-tot-mond reclame.’

Contact houden
Mensen die belangstelling hebben hoeven niet muzikaal te zijn of ervaring te hebben met muziek. Ook beginners zijn welkom. Bol: ‘Het enige dat we in principe van ze vragen is dat ze zich voor elf weken committeren. Maar ook dat lukt natuurlijk niet altijd.’ Valt een deelnemer uit, dan is contact houden volgens Bol van groot belang. Af en toe bellen om te vragen hoe het gaat of laten weten dat er een nieuwe reeks lessen

van start gaat. ‘Het gaat er vooral om dat je mensen het gevoel geeft dat ze welkom en nuttig zijn.’

Docentenbijeenkomsten
Het merendeel van de medewerkers van Eiwerk komt niet uit de zorg. Hoe is het voor hen om met deze doelgroep te werken? Ivo Bol: ‘Een paar keer per jaar hebben we een docentenbijeenkomst, een soort intervisie. Dan bespreken we met elkaar waar zij tegenaan lopen. Dat blijken vaak dingen te zijn waar je ook bij andere doelgroepen tegenaan zou lopen. Vragen als: hoe ga ik om met verschillen in niveau binnen de groep? Hoe ga ik om met een dominante deelnemer en zorg ik ervoor dat iedereen aan bod komt? Natuurlijk zijn er wel specifieke dingen waar de docenten rekening mee moeten houden. Het heeft bijvoorbeeld niet zoveel zin om tegen iemand met een waanidee te zeggen dat het onzin is wat hij denkt. En het is goed dat we ons realiseren dat niet iedereen het vermogen heeft om in een groep te functioneren.’

Opbloeien
Wij zien mensen enorm opbloeien, zegt Bol. ‘We zien mensen die heel onzeker binnenkomen meer zelfvertrouwen krijgen. Zij maken niet alleen een creatieve, maar ook een persoonlijke ontwikkeling door.’ Gary kan dit bevestigen: ‘Ik heb met mijn band al twee albums uitgebracht. En ik ben mee gaan doen bij andere workshops. Op dit moment ben ik bezig met ‘Bit by Beats’, waarin we eigen beats maken, leren te mixen en soundeffecten te gebruiken. Ik ben behoorlijk muzikaal en daar ben ik trots op.’

Verbazing
‘Tijdens de concerten die we aan het einde van elke reeks workshops geven zie je familieleden soms met verbazing reageren’, vertelt Ivo. ‘Ze zien hun naaste misschien al jaren als iemand met een ziekte. En plotseling staat daar dan iemand iets heel goed te doen en iets te betekenen voor anderen.’

Financiering
Ivo Bol vindt dat alle grote steden in Nederland een muziekcentrum als Eiwerk zouden moeten hebben. De vraag is echter of het centrum in Amsterdam wel op deze manier zal kunnen blijven bestaan. Het wordt gefinancierd vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), die in Amsterdam flink op de schop gaat per 2021. De gemeente is van plan om het aantal aanbieders dagbesteding aanzienlijk te verminderen. ‘Het is nog onduidelijk op basis van welke criteria gegund gaat worden. We zijn bezig met fondsenwerving om nog een extra dag open te gaan.’